

לְאַתְא־חֲדָא לְעִילָא וְלִיִּנְקָא מִתַּמָּן. וְדָא הוּא בְּהַפְנוּתוֹ.
 וּכְדִין פַּד אִיהִי יִנְקָא, כְּלָחוּ קַיִימִי בְּחֲדוּוֹתָא וְיִנְקִין
 וְאַתְמַלְיִין בְּרַבָּאן. וּכְדִין קַיִימִין עַלְמִין כְּלָחוּ בְּרֹזָא
 חֲדָא בִּיחֻודָא חַד, וְלֹא הָיוּ בְּהוּ בְּכָלְהוּ עַלְמִין
 פִּירוּדָא. לְבַתָּר דְּנַטְלִי חוּלְקָהוֹן כָּל חַד וְחַד כְּלָחוּ
 מִתַּפְשָׁטָן וּמִתַּפְרָשָׁן לְסַטְרֵייהוּ לְמָה דְאַתְמַנָּן.

תָּא חָזִי, וַיְהִי כָּל הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וְגו' (דף ע"ד)
 לְבַתָּר מַה כְּתִיב וַיְהִי בְּנִסְעֵם מִקֶּדֶם.
 מִתְּהוּא קְדַמָּאָה דְעַלְמָא. וַיִּמְצְאוּ בַקְעָה בְּאָרֶץ
 שְׁנַעֲר. דְּהָא מִתַּמָּן מִתַּפְרָשָׁן לְכָל אַנּוּן סַטְרִין,
 וְאִיהוּ רִישׁ מַלְכוּ לְאַתְבְּרָא.

וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב (בראשית ב') וְנָהָר יוֹצֵא מִעַרְבֵן
 לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד. וְדָאִי הָכִי הוּא
 דְכִיּוֹן דְּנַטְלִי מִתַּמָּן הָיוּ פִירוּדָא, וְכַד אַנּוּן כְּנִישִׁין

לשון הקודש

בֵּא רָאָה, וַיְהִי כָּל הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וְגו'.
 מַה כְּתוּב אַחַר כֵּן? וַיְהִי בְּנִסְעֵם מִקֶּדֶם
 – מֵאוֹתוֹ קְדַמוֹנוּ שֶׁל הָעוֹלָם – וַיִּמְצְאוּ
 בַקְעָה בְּאָרֶץ שְׁנַעֲר. שְׁהָרִי מִשָּׁם נִפְרָדִים
 לְכָל אוֹתָם הַצְּדִדִים, וְהוּא רֹאשׁ הַמַּלְכוּת
 לְהַתְפֹּר.

וְאִם תֵּאמַר, הִנֵּה כְּתוּב (בראשית ב') וְנָהָר
 יוֹצֵא מִעַרְבֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד?
 שְׁהַתְּמַנּוּ.

תִּמְנֹן לִיִּנְקָאָה לֹא הָיוּ פִּירוּדָא. וְכֵד נְטָלִין הָיוּ
פִּירוּדָא, דְּכִתִּיב וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בְּקֶעָה
כְּמָה דְאִתְּמַר.

וַיְהִי כָּל הָאָרֶץ שְׂפָה אַחַת וּדְבָרִים אַחָדִים דְּהָא
בְּדִין עֲלָמָא בִּיסוּדָא וְעִקְרָא וְשִׁרְשָׁא חָדָא
וּמְהִימְנוּתָא חָדָא בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. מַה כְּתִיב
וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם מִקְדָּמָה עִקְרָא דְעֲלָמָא
מְהִימְנוּתָא דְכֻלָּא. וַיִּמְצְאוּ בְּקֶעָה. מְצִיאָה אֲשַׁכְּחוּ
וַנִּפְקוּ בָּהּ מִתַּחַת מְהִימְנוּתָא עֲלָאָה (וַיִּמְצְאוּ).

תָּא חָזִי, נְמָרוד מַה כְּתִיב בֵּיהּ וַתְּהִי רֵאשִׁית
מַמְלַכְתּוֹ בְּבָל. דְּהָא מִתְּמָן נְטָל לְאִתְּאֲחָדָא
בְּרִשׁוֹ אֲחָרָא. וְהִכָּא וַיִּמְצְאוּ בְּקֶעָה בְּאָרֶץ שְׁנַעַר
מִתְּמָן נְטָלוּ בְּלַבִּייהוּ לְאַפְקָא מִרְשׁוּתָא עֲלָאָה
לְרִשׁוֹ אֲחָרָא:

לשון הקודש

בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם, מִהֲרָאשׁוֹן עִקְרָא הָעוֹלָם
אֲמוֹנָתָא הַכֹּל. וַיִּמְצְאוּ בְּקֶעָה, מְצִיאָה
מְצָאוּ וַיִּמְצְאוּ בָּהּ מִתַּחַת הָאֲמוֹנָה הָעֲלִיּוֹנָה
(וַיִּמְצְאוּ).

כֵּן רָאָה מַה פְּתוּב בְּנְמָרוד, וַתְּהִי
רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בְּבָל. שְׁהֲרִי מִשָּׁם נִסְעָ
לְהֵאחֲזֵי בְּרִשׁוֹת אֲחֵרֵת. וְכֵאן, וַיִּמְצְאוּ
בְּקֶעָה בְּאָרֶץ שְׁנַעַר. מִשָּׁם נִסְעוּ בְּלַבָּם
לְצֵאת מִרְשׁוֹת הָעֲלִיּוֹנָה לְרִשׁוֹת אֲחֵרֵת.

וְדָאֵי שְׂכָכָה זֶה. שְׂכִינָן שְׁנוּסְעִים מִשָּׁם יֵשׁ
פְּרוּד, וְכֹאשֶׁר הֵם מְכַנְסִים שָׁם לִיְנוּק אִין
פְּרוּד. וְכְשִׁנְסוּעִים יֵשׁ פְּרוּד, שְׂפָתוֹב וַיְהִי
בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בְּקֶעָה, כְּמוֹ
שְׁנַת־בְּאֵר.

וַיְהִי כָּל הָאָרֶץ שְׂפָה אַחַת וּדְבָרִים
אַחָדִים, שָׂאוּ חֲרֵי הָעוֹלָם בִּיסוּד וְעִקְרָא
וְשִׁרְשָׁא אֲחָד וְאֲמוֹנָה אַחַת
בְּקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מַה פְּתוּב? וַיְהִי

(דף ע"ד ע"ב):

סתרי תורה

קוּמְטוּרָא דְהֶרְמָנָא מְמַלְלָן בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ דְּמִלְאָכִי הַשְּׂרָת
 אֲשֶׁתְּמוּדְעָן בִּיהַ וְלֹא הוּוּ מְמַלְלִין בְּלִישׁוֹן אַחְרָא. בְּגִין
 כְּךָ כְּתִיב וְעַתָּה לֹא יִבְצָר מֵהֶם וְגו'. דְּאִלְמְלִי מִשְׁתַּעָּאן בְּלִישׁוֹן
 אַחְרָא דְּמִלְאָכִי עֲלָאִי לֹא הוּוּ אֲשֶׁתְּמוּדְעָן בִּיהַ, גְּרַע חֲשִׁיבוּ דְּאֲנֹן
 חֲשָׁבִין לְמַעַבְד. בְּגִין דְּעוּבְדָא דְּשִׁדִּין לָאוּ אִיהוּ אֶלֶּא בְּרַגְעָא חֲדָא
 לְחִזּוּ בְּנֵי אֲנָשָׁא וְלֹא יִתִּיר.

וּדְבָרִים אֲחָדִים. דְּהוּוּ יְדַעִין דְּרַגִּין עֲלָאִין כָּל חַד וְחַד עַל בְּרִייהַ
 וְלֹא אֲתַחֲלַף לְהוּ דְּרַגָּא וּבְגִין כְּךָ כְּתִיב וּדְבָרִים אֲחָדִים.
 וּבְגִין כְּךָ אֲתִיעֵטוּ בְּעֵיטָא בִישָׂא עֵיטָא דְּחֻכְמָתָא דְּכְתִיב הִבָּה
 נִבְנָה לְנוּ עִיר וּמִגְדָּל. כְּלָא בְּרִזָּא דְּחֻכְמָתָא הוּא, וּבְעוּ לְאֲתַקְפָּא
 בְּאַרְעָא סְטָרָא אַחְרָא וּלְמַפְלַח פּוּלְחָנָא דִּילִיהַ. בְּגִין דְּהוּוּ יְדַעִין
 דְּהָא כָּל דִּינִין בִּישׁוֹן מִתְמָן נַחְתִּין לְעֵלְמִין. וּבְעֵיִן לְדַחוּיִי דְּרַגָּא
 דְּקֹדֶשׁא.

עֵי"ר וּמִגְדָּל, דָּא חֻכְמָתָא עֲלָאָה. (ר"א דְּהָא) הוּוּ יְדַעִי דְּשָׁמָא
 קְדִישָׁא לֹא אֲתַתְקַף בְּאַרְעָא, אֶלֶּא בְּעִיר וּמִגְדָּל. עֵי"ר

לשון הקודש

סתרי תורה

עליונות כל אחת ואחת על בריה, ולא
 התחלפה להם דרגה, ולכן כתוב ודברים
 אחרים. ומשום כך התיעצו בעצה רעה,
 עצה של חכמה, שכתוב הבה נבנה לנו
 עיר ומגדל. הכל הוא בסוד החכמה. ורצו
 לחזק בארץ את הצד האחר ולעבד את
 עבודתו, משום שהיו יודעים שכל
 הדינים הרעים משם יורדים לעולמות,
 ורצו לדחות את דרגת הקדש.

עֵי"ר וּמִגְדָּל – זו החכמה העליונה,
 ושהרין היו יודעים ששם הקדוש לא

מקימי העיר והמגדל מדברים בלשון
 הקדש שמלאכי השרת מכירים אותה,
 ולא היו מדברים בלשון אחרת, משום
 כך כתוב ועתה לא יבצר מהם וגו'.
 שאלמלא מדברים בלשון אחרת
 שמלאכים עליונים לא היו מכירים
 אותה, נחסרה החשיבות שהם חשבו
 לעשות, כיון שמעשה השדים אינו אלא
 ברגע אחד למראה בני אדם ולא יותר.
 ודברים אחרים, שהיו יודעים דרגות

דְּכַתִּיב, (שמואל ב ה) עִיר דְּוֹד הִיא צִיּוֹן וְגו'. מִגְדָּל דְּכַתִּיב (שיר השירים ד) כְּמִגְדָּל דְּוֹד צְוֹאֲרָה. וּבַחֲכֻמָּתָא עֲבָדוּ לְמַהוּי שְׁלֹטְנָא דְסֹטְרָא אַחְרָא בְּאַרְעָא דְדַחֲיָא (ר"א לְדַחֲיָא) אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ מֵאֲתַרְיָה. וְלְמַהוּי דְיִוְרָא לְסֹטְרָא אַחְרָא בְּאַרְעָא.

וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. כְּמָה דְאַחֲיָדָא (ר"א דְאַחְרָא) אִיהוּ שֵׁם לְעִילָא, נְתִיקָף לָהּ בֵּינָנָא לְמַהוּי שֵׁם בְּאַרְעָא. פֶּן נִפּוּץ. יְדִיעָה הוּוּ יְדַעִין דִּיתְבַּדְרוֹן מֵעַל אִפִּי אַרְעָא. וּבִגִּין כֶּךָ הוּוּ מְתִיחְדִין לְמַעַבְד עֲבִידָתָא דָא בְּחֻכְמָה.

סֹטְרָא אַחְרָא אִיהוּ זְכַר וְנוֹקְבָא תְקַפָּא דְזוּהֵמָא דְדִינָא קְשִׁיא. וּכְמָה דְאָדָם חָב (בִּיח) בְּהוּ וְאַתְקִפוּ בְּגִינִיה עַל עֲלָמָא. אוּף הֲכִי אֲנֹן עֲבָדִין דְאַתְתְּקִף יְתִיר. דְכַתִּיב אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם. בְּנוֹי דְאָדָם קְדַמָּה דְאַיִתִּי וְאַשְׁלִיט סֹטְרָא אַחְרָא עַל עֲלָמָא סֹטְרָא בִישָׂא. כְּמָה דְסֹטְרָא דְקְדוּשָׁה לָאו שְׁלֹטְנִיה בְּהֵאִי עֲלָמָא אֱלָא בְּעִיר וּמִגְדָּל. אוּף הֲכִי חֲשִׁיבוּ אֲנֹן לְמַבְנֵי עִיר וּמִגְדָּל לְמַשְׁלֵט הֵאִי סֹטְרָא בִישָׂא בְּעֲלָמָא:

וַיֵּרֶד יי לְרֵאוֹת. (דף עה ע"א) נְחֹת הֵאִי שְׁמָא דְקְדִישָׂא לְמַחְזֵי (על)

לשון הקודש

הַצַּד הָאֲחֵר הוּא זְכַר וְנוֹקְבָה, תְּקִיף וְהֵמָּת הָרִין הַקְּשָׁה. וּכְמוֹ שְׁאָדָם חָטָא וּבֹו בְּהֵם וְהַתְּחִזְקוּ בְּגִלְלוּ עַל הָעוֹלָם, גַּם כָּאֵן הֵם עָשׂוּ שְׂוִיתְחִזְק יוֹתֵר, שְׁכַתוּב אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם. בְּנֵי אָדָם הָרֵאוּשׁוֹן שְׁהִבִּיא וְהַשְׁלִיט צַד הָאֲחֵר עַל הָעוֹלָם, הַצַּד הָרָע. כְּמוֹ שְׁצַד הַקְּדוּשָׁה אִין שְׁלֹטוֹנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה אֱלָא בְּעִיר וּמִגְדָּל, גַּם כָּאֵן חֲשִׁבוּ הֵם לְבָנוֹת עִיר וּמִגְדָּל לְהַשְׁלִיט אֶת הַצַּד הָרָע הַזֶּה בְּעוֹלָם.

וַיֵּרֶד ה' לְרֵאוֹת. נְחֹת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ הַזֶּה לְרֵאוֹת וְעַל אֶת מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל הַבְּנֵין

מִתְחִזְק בְּאַרְץ אֱלָא בְּעִיר וּמִגְדָּל. עִיר – שְׁכַתוּב (שמואל ב-ה) עִיר דְּוֹד הִיא צִיּוֹן וְגו'. מִגְדָּל – שְׁכַתוּב (שיר ד) כְּמִגְדָּל דְּוִיד צְוֹאֲרָה. וּבַחֲכֻמָּה עָשׂוּ לְהִיּוֹת שְׁלֹטוֹן הַצַּד הָאֲחֵר בְּאַרְץ שְׂוִיתְחָה (לְדַחֲוִת) אֶת אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ מִמְּקוֹמוֹ, וְלְהִיּוֹת דְיִוֵּר לְסֹטְרָא אַחְרָא בְּאַרְץ.

וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם – כְּמוֹ שְׁאֲחִינוּ וְשְׁאֲחֵרֵינוּ הוּא הַשֵּׁם לְמַעַלָּה, נְחִזְק אוֹתָהּ בֵּינֵינוּ שְׂוִיתְחָה שֵׁם בְּאַרְץ. פֶּן נִפּוּץ – יְדִיעָה הִיוּ יוֹדְעִים שְׂוִיתְפָּזְרוּ מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְלָכֵן הִיוּ מְתִיחְדִים לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה זֶה בְּחֻכְמָה.

עוֹבְדֵיהוֹן דְּבִנְיָנָא דְּבָנוּ. וְאַנּוֹן הוּוּ מְמַלְלָן בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ לְגַבֵּי כָּל
אַנּוֹן דְּרַגִּין קֹדִישִׁין וְהוּוּ מְצַלִּיחִין. כִּיּוֹן דְּנַחְתַּת קֹדֶשָׁה אֲתַבְּלָבְלוּ
כָּל אַנּוֹן דְּרַגִּין. עֲלָאִין נַחְתוּ וְתַתְּאִין סְלִיקוּ. וְלֹא הוּוּ קְיִימִין
בְּאַרְח מִיִּשְׂר כְּמָה דְּהוּוּ. וּלְבַתֵּר בְּלִבְל לִישְׁנָהוֹן בְּשַׁבְּעִין לִישׁוֹן
וְאַתְּבַדְרוּ לְכָל סְטְרֵי עֲלָמָא.

חַד מְמַנָּא הוּוּא בְּרַקִּיעָא וּבִיה קְיִימִין כָּל (ד"א ל"ג אַנּוֹן) מִפְּתַחַן
דְּעוֹבְדֵי עֲלָמָא. וְאִיהוּ קְיִימָא זְמִין בְּשַׁעְתֵּי וְרַגְעֵי דִּיּוֹמָא.
וְאַנּוֹן הוּוּ יְדַעִין בְּרִזָּא דְּחֻכְמָתָא גִּנְזָא דְּהַאי מְמַנָּא. וְהוּוּ פְּתַחֵי
וְסַגְרֵי וּמְצַלְחֵי בְּעוֹבְדֵיהוֹן בְּמִימְרָא דְּפוּמָהוֹן. כִּיּוֹן (דְּאֶסְתְּבָּלוּ)
דְּאַתְּבְּלָבְל מִימְרָא דְּלָהוֹן, כְּלָא אֲתַמְנַע מְנִייהוּ. וְאַתֵּר מְתַקְּוּ
אַשְׁכַּחוּ בְּהַהוּא בְּקַעָה. סְטְרָא דְּסְטְרִין:

וּיְמַצְאוּ בְּקַעָה. אֲתֵר מְתַקְּוּ לְהַאי (ד"א ל"ג הַהוּא) סְטְרָא בִּישָׂא
דְּבָעוּ אַנּוֹן לְאַתְקַפָּא וְאַתְמְנַעוּ. תְּקַפָּא (דִּילִיָּה) דְּהַהוּא
סְטְרָא הָוּה תְּלִיא לְאַתְפְּרָעָא בְּהַהִיא בְּקַעָה עַד דְּנַטְלָא תַּמָּן חִילִין
וּמְשִׁירִין כְּגוֹוְנָא דְּאַנּוֹן דְּבָנוּ קְרַתָּא וּמַגְדְּלָא וְאַתְיְהִיבוּ (כְּלָא)
כְּלָהוּ בִּידְהָא. וְאַתְקַטְלוּ תַּמָּן אַנּוֹן דְּלָא בָּעוּ לְמִיפַק בְּק"ץ

לשון הקודש

שֶׁל הַמְּמַנָּה הַזֶּה, וְהָיוּ פּוֹתְחִים וְסוֹגְרִים
וּמְצַלִּיחִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם בְּמִאֲמַר פִּיהֶם. כִּיּוֹן
וְשֶׁהִסְתְּבָלוּ שֶׁהִתְבְּלָבְל הַמִּאֲמַר שֶׁלָּהֶם,
הַכֹּל נִמְנַע מֵהֶם, וּמְקוֹם מְתַקְּוּ מְצָאוּ
בְּאוֹתָהּ בְּקַעָה. צַד הַצְּדִידִים.

וּיְמַצְאוּ בְּקַעָה, מְקוֹם מְתַקְּוּ לְזֵה וְאוֹתוֹ
הַצַּד הָרַע, שְׂרָצוּ הֵם לְחֹזֵק וּנְמַנְעוּ. תְּקַפָּה
וְשִׁלּוֹן שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד הָיָה תְּלוּי לְהַפְרַע
בְּאוֹתָהּ בְּקַעָה, עַד שֶׁנִּטְלָה מִשָּׁם צְבָאוֹת
וּמַחְנוֹת, כְּמוֹ שֶׁהֵם כְּנֹעַר וּמַגְדָּל וְנִתְּנוּ
וְהַכֹּל כְּלָם בִּידְיָהּ. וְנִהְרְגוּ שָׁם אוֹתָם שְׁלֹא
רָצוּ לְצִאת בְּק"ץ הַיָּמִין. נִבְּחָלוּ וְנִכְּלוּ

שְׁבָנוּ, וְהֵם הָיוּ מְדַבְּרִים בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ
לְכָל אוֹתָם הַדְּרָגוֹת קְדוֹשׁוֹת וְהָיוּ
מְצַלִּיחִים. כִּיּוֹן שֶׁיִּרְדָּה הַקֹּדֶשָׁה,
הִתְבְּלָבְלוּ כָּל הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ. עֲלִיוֹנִים
יִרְדוּ וְתַתְּחוּנִים עָלוּ, וְלֹא הָיוּ עוֹמְדִים
בְּדַרְדָּר יִשְׂר כְּמוֹ שֶׁהָיוּ. וְאַחַר כֵּן בְּלִבְל
לְשׁוֹנָם בְּשַׁבְּעִים לְשׁוֹן וְהִתְפֹּזְרוּ לְכָל
צְדִידֵי הָעוֹלָם.

מְמַנָּה אַחַד יֵשׁ בְּרַקִּיעַ, וְבוּ קְיִימִים כָּל
ד"א אוֹתָם מִפְּתַחוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם,
וְהוּוּ קִיָּם וְזְמִין בְּכָל הַשָּׁעוֹת וְרַגְעֵי הַיּוֹם.
וְהֵם הָיוּ יוֹדְעִים בְּסוֹד הַחֻכְמָה, הַגְּנוּזָה

הַיְמִי"ן. אֶתְּבַהִילוּ וְנִפְּלוּ בְּקִץ הַיְמִי"ם. בְּהֵיחֵא אֶתְר דְּאַתְחַלֵּשׁ
תְּקַפָּא בְּקִדְמִיתָא בְּהַאי בְּקַעָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יחזקאל לו) וְהִיא
מְלֵאָה עֲצָמוֹת.

וְאַתְתְּקַפַּת בְּהֵיחֵא צוּלְמָא דְאַקִּים נְבוּכַדְנֶצַּר. וְאַתְּבַר תְּקַפָּא
לְבַתָּר בְּאַנּוֹן גְּרַמִּין וּבְהֵיחֵא צוּלְמָא. דְּאַנּוֹן קִדְמָאִי
קִימוּ וְקָמוּ עַל רְגְלֵיהוֹן. וְהֵיחֵא צוּלְמָא אֶתְבַּר. וּכְדִין יָדְעוּ כָּל
עַמִּין דְּעֵלְמָא דְלִית אֱלוֹהַּ בְּרִיךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי. וְתוּ
דְאַתְקִדְשׁ שְׁמִיהַּ עַל יְדָא דְחִנְנִיָּה מִשְׁאֵל וְעֲזָרְיָה וְכֻלָּא בְּחַד יוֹמָא.
וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה כט) וְהִקְדִּישׁוּ אֶת קְדוּשׁ יַעֲקֹב וְגו', (עד כאן

(סתרי תורה)

וַיֹּאמְרוּ הֲבָה נִבְנֶה לָנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוּ בַשָּׁמַיִם
וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח (ישעיה נז)
וְהִרְשָׁעִים בֵּינָם נִגְרָשׁ וְגו'. וְכִי אֵית יָם נִגְרָשׁ. אִין, דְּבַד
יִמָּא נִפְקָא מִתְקוּנִיָּה וְאִזִּיל (בְּלָא חֲבֵלָא) בְּלָא חֲבֵלָא, בְּדִין
נִגְרָשׁ וְאַתְתְּרַךְ מֵאַתְרֵיהּ, כְּמֵאן דְּרֹוֹי תְּמָרָא וְלֹא יִתִּיב
עַל בְּרִייהּ וְסִלְקָא וְנַחְתָּא. מָאִי טַעְמָא בְּגִין כִּי הִשְׁקַט

לשון הקודש

חִנְנִיָּה מִשְׁאֵל וְעֲזָרְיָה, וְהַבֵּל בְּיוֹם אַחֲד.
וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה כט) וְהִקְדִּישׁוּ אֶת קְדוּשׁ
יַעֲקֹב וְגו'. ע"כ סתרי תורה.

וַיֹּאמְרוּ הֲבָה נִבְנֶה לָנוּ עִיר וּמִגְדָּל
וְרֹאשׁוּ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. רַבִּי חֵיִיא
פִּתַּח, (ישעיה נז) וְהִרְשָׁעִים בֵּינָם נִגְרָשׁ וְגו'.
וְכִי יֵשׁ יָם נִגְרָשׁ? בְּן. שְׂכַאֲשֵׁר תֵּיָם יוֹצֵא
מִתְקוּנּוֹ וְהוֹלֵךְ וְכֵלִי הַבֵּל בְּלִי רַב חוּבְלָא, אִז
נִגְרָשׁ וּמִתְגְּרָשׁ מִמְּקוּמוֹ, כְּמִי שְׁשׁוּתָהּ יִין
וְלֹא יוֹשֵׁב עַל בְּרִין וְעוֹלָה וְיוֹרֵד. מָה

בְּקִץ הַיְמִי"ם, בְּאוֹתוֹ מְקוּם שְׁנַחֲלֵשׁ הַכֹּחַ
בְּתַחֲלָה בְּבְקַעָה הַזֹּו. וְעַל זֶה כְּתוּב (יחזקאל
לו) וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת.

וְהַתְּחִיבָה בְּאוֹתוֹ הַעֲלָם שְׁהַקִּים
נְבוּכַדְנֶצַּר. וְנִשְׁבַּר הַתְּקַפָּא אַחַר כֶּף
בְּאוֹתָם עֲצָמוֹת וּבְאוֹתוֹ צָלָם. שְׁאוֹתָם
רֹאשׁוֹנִים הַתְּקִימוּ וְקָמוּ עַל רְגְלֵיהֶם,
וְאוֹתוֹ צָלָם נִשְׁבַּר, וְאִז יָדְעוּ כָּל עַמִּי
הָעוֹלָם שְׁאִין אֱלוֹהַּ מִבְּלַעֲדֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּלַבְדּוֹ. וְעוֹד, שְׁהַתְּקִדְשׁ שְׁמוֹ עַל יְדֵי

לא יוכל, ויגרשו מימיו רפש וטיט. דמפקו מימיו כל
ההוא טינא דימא וכל טנופא לשפונתיה.

בגוונא דא אנון רשעים דנפקי מארחא דתקנא
ואזלי כרוי חמרא בלא תקונא, דנפקי
מאורח מישר לאורח עקים. מאי טעמא, בגין כי
השקט לא יוכל. דהא עקימו דארחיהו גרים לון
למהך בלא תקונא ובלא שכיבו. ולא עוד אלא דכל
רוגזא דידהו בשעתא דאמרי מלה מפומיהו ההוא
מלה רפש וטיט בלהו מפקי טנופא וגיעולא מפומיהו
לבר עד דמסתאבי (דף עה ע"א) **ומסתאבי לון.**

תא חזי, ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו
בשמים. לית הבה אלא הזמנה בעלמא. נבנה
לנו עיר ומגדל וראשו בשמים. בלהו בעיטא בישא
אתו לסרבא ביה בקודשא בריך הוא. בשטותא אתו
בטפשו דלבא. (איהו)

לשון הקודש

ובלי שקט, ולא עוד, אלא שכל רגום
בשעה שאומרים דבור מפיהם, אותו
הדבור רפש וטיט, כלם מוציאים טנפת
וגעל מפיהם החוצה עד שנטמאים
ומטמאים אותם.

בא ראה, ויאמרו הבה נבנה לנו עיר
ומגדל וראשו בשמים. אין הבה אלא
לשון הזמנה בעלמא. נבנה לנו עיר

הטעם? משום כי השקט לא יוכל ויגרשו
מימיו רפש וטיט. שמוציאים מימיו כל
אותו הטיט של הים וכל הטנפת לשפתו.
כמו זה אותם הרשעים שיוציאים מדרך
תקינה והולכים בשתוני זין בלי תקון,
שיוציאים מדרך ישרה לדרך עקמה. מה
הטעם? משום כי השקט לא יוכל, שהרי
עקום דרכיהם גרם להם ללכת בלי תקון